

PRO SCHŮZI VLÁDY

Věc: Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití v roce 2015

Důvod předložení materiálu:

Plnění úkolu uloženého ministru vnitra usnesením vlády České republiky č. 60 ze dne 22. ledna 2014 k Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití v roce 2014

Obsah:

- I. Návrh usnesení
- II. Předkládací zpráva
- III. Návrh Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití v roce 2015
- IV. Vyhodnocení připomínkového řízení

Předkládá:

Milan Chovanec
ministr vnitra

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

USNESENÍ

VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

ze dne 14. ledna 2015 č. 20

k postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců - Společné soužití
v roce 2015

Vláda

I. schvaluje

1. postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců - Společné soužití v roce 2015, obsažený v části III materiálu č.j. 1521/14, s úpravami podle připomínek vlády (dále jen „Postup“),

2. převedení finančních prostředků ve výši 4.445 tis. Kč z rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra do rozpočtových kapitol v roce 2015 takto:

a) Ministerstvo kultury	230 tis. Kč
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 156 tis. Kč	
b) Ministerstvo práce a sociálních věcí	300 tis. Kč
c) Ministerstvo pro místní rozvoj	nenárokuje žádné prostředky
d) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	3.665 tis. Kč
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 595 tis. Kč	
e) Český statistický úřad	250 tis. Kč
z toho: platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 55 tis. Kč	
f) Ministerstvo zahraničních věcí	nenárokuje žádné prostředky
g) Ministerstvo zdravotnictví	nenárokuje žádné prostředky
h) Ministerstvo průmyslu a obchodu	nenárokuje žádné prostředky,

3. použití finančních prostředků ve výši 20.555 tis. Kč Ministerstvem vnitra, i finančních prostředků převedených podle bodu I/2 tohoto usnesení na realizaci opatření podporujících integraci cizinců v České republice;

II. ukládá

1. ministru vnitra

a) zajišťovat koordinaci ministerstev a všech dalších subjektů zapojených do realizace koncepce integrace cizinců,

b) použít vyčleněné finanční prostředky na realizaci opatření podporujících integraci cizinců v České republice a realizovat převody finančních prostředků podle bodu I/2 tohoto usnesení,

c) zajistit realizaci a koordinaci Postupu,

d) realizovat úkoly uvedené v Postupu,

e) zpracovat a vládě do 30. června 2015 předložit Zprávu o realizaci Koncepce integrace cizinců v roce 2014 jako součást Zprávy o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území České republiky v roce 2014,

f) zpracovat a vládě do 15. prosince 2015 předložit návrh Postupu při realizaci koncepce integrace cizinců v roce 2016,

g) zajistit zveřejnění tohoto usnesení ve Věstníku vlády pro orgány krajů a orgány obcí,

2. ministryni práce a sociálních věcí, pro místní rozvoj, ministrům průmyslu a obchodu, školství, mládeže a tělovýchovy, zahraničních věcí a zdravotnictví

a) průběžně spolupracovat s ministrem vnitra při plnění úkolů uvedených v bodě II/1 tohoto usnesení,

b) průběžně realizovat úkoly uvedené v Postupu,

c) zaslat ministru vnitra

ca) do 30. září 2015 informaci o projektech vybraných na podporu integrace cizinců v roce 2015 z národních i evropských zdrojů a záměry integračních opatření na rok 2016,

cb) do 15. února 2016 informaci o plnění úkolů uvedených v bodě II/2b tohoto usnesení,

3. předsedkyni Českého statistického úřadu realizovat úkoly uvedené v Postupu,

4. ministru vnitra a ministryni práce a sociálních věcí průběžně aktualizovat společně spravovanou webovou stránku www.cizinci.cz, určenou pracovníkům státní správy a samosprávy i dalším účastníkům realizace integrace cizinců;

III. vyzývá předsedu Akademie věd České republiky, hejtmany, primátorku hlavního města Prahy, primátory statutárních měst, představitele Asociace krajů České republiky a Svazu měst a obcí České republiky, starosty obcí s rozšířenou působností, sociální partnery

Rady hospodářské a sociální dohody České republiky a představitele nestátních neziskových organizací včetně účelových zařízení církví ke spolupráci při realizaci postupů a úkolů uvedených v Postupu.

Provedou:

ministřině práce a sociálních věcí,
pro místní rozvoj,
ministři průmyslu a obchodu,
školy, mládeže a tělovýchovy, vnitra,
zahraničních věcí, zdravotnictví,
předsedkyně Českého statistického úřadu

Na vědomí:

hejtmani,
primátorka hlavního města Prahy,
primátoři statutárních měst,
předsedové Akademie věd České republiky,
Asociace krajů České republiky,
Svazu měst a obcí České republiky

Předseda vlády
Mgr. Bohuslav Sobotka, v. r.

II. Předkládací zpráva

Usnesením vlády č. 60 ze dne 22. ledna 2014 k Postupu při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití v roce 2014 bylo v bodě II./1. písm. e) uloženo ministru vnitra zpracovat a vládě do 15. prosince 2014 předložit návrh Postupu při realizaci koncepce integrace cizinců na území České republiky v roce 2015.

Ministerstvo vnitra zpracovalo materiál Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců - Společné soužití v roce 2015 (dále jen „Postup“) v souladu s výše uvedeným usnesením vlády a s využitím podkladových materiálů příslušných ministerstev a dalších institucí a organizací, které participují na realizaci Koncepce integrace cizinců (dále jen „KIC“).

Postup vychází z analýzy aktuální situace a problémů identifikovaných v oblasti integrace cizinců a ze záměrů politiky integrace cizinců definovaných v Aktualizované Koncepci integrace cizinců – Společné soužití, a navrhuje konkrétní opatření a postupy, kterými příslušné resorty odpovědné za realizaci integrační politiky podpoří v průběhu roku 2015 integraci cizinců v České republice.

Cílovou skupinou integrace cizinců v České republice jsou legálně pobývajícím občané třetích zemí (tj. mimo země EU), kteří nejsou žadateli o mezinárodní ochranu ani osobami, jimž byla mezinárodní ochrana udělena, ve výjimečných krizových případech také občané EU. V rámci předkládaného materiálu se pod pojmem občané EU rozumí občané členských zemí Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarska.

Řešení navrhovaná v Postupu přispívají k prosazování rovných příležitostí pro ženy a muže. V rámci předkládaného materiálu je používán pojem cizinec, přičemž pod tento pojem jsou zahrnováni jak muži-cizinci, tak ženy-cizinky.

Materiál nebude mít negativní dopady na životní ani podnikatelské prostředí. Materiál není v rozporu s právním řádem České republiky, s právními předpisy Evropské unie ani mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Předložený materiál byl dne 13. listopadu 2014 rozeslán do meziresortního připomínkového řízení (pod č.j. MV-141012-7/OAM-2014) se lhůtou pro sdělení připomínek do deseti pracovních dnů ode dne vložení materiálu do elektronické knihovny eKLEP, tj. do 28. listopadu 2014.

Vyhodnocení meziresortního připomínkového řízení je obsaženo v části IV. předkládaného materiálu.

Vypořádány byly všechny připomínky, s výjimkou jediné, kterou shodně uplatnil ministr pro lidská práva a veřejný ochránce práv. Jedná se o požadavek zavedení aktivního a pasivního volebního práva cizinců ze třetích zemí s povolením k trvalému pobytu do zastupitelstev obcí a krajů – konkrétně o úkol předložit vládě návrhy na změnu zákona o volbách do zastupitelstev obcí, zákona o volbách do zastupitelstev krajů a zákona o politických stranách a politických hnutích, které by umožnily výkon volebního práva cizinců s povoleným trvalým pobytem na území ČR za stejných podmínek, jaké jinak platí pro občany ČR.

O těchto návrzích sjednala Rada vlády pro lidská práva dne 26. listopadu 2014. **Vláda o těchto návrzích jednala opakovaně**, a to dne 3. září 2014 (přijala usnesení vlády č. 726) a dále dne 1.12., kdy přijala usnesení č. 999 z 1.12.2014 k předložení Úmluvy o účasti cizinců na veřejném životě na místní úrovni Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s její

ratifikací. Vláda vyslovila souhlas s ratifikací této Úmluvy v rozsahu její kapitoly A, avšak s výhradou bodů B a C Úmluvy.

Požadavek na přiznání volebního práva cizincům ze třetích zemí tedy vláda na svých jednáních neakceptovala.

Tuto jednu připomínku se opakovaně nepodařilo vypořádat.

Materiál je tedy předkládán s rozporem.

Na zajištění realizace aktualizované Koncepce integrace cizinců - Společné soužití je v roce 2015 v rozpočtu Ministerstva vnitra vyčleněna částka 20 555 tis. Kč.

III. Postup

při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití
v roce 2015

1. ÚVOD – CIZINCI V ČESKÉ REPUBLICE

Po období ekonomické krize v letech 2008 – 2010 bylo možno od roku 2011 pozorovat opětovný mírný růst počtu cizinců legálně pobývajících na území České republiky. Uvedený mírný nárůst však byl projevem zvyšujícího se počtu občanů Evropské unie s evidovaným pobytem v České republice. V průběhu roku 2014 počet cizinců legálně pobývajících na území České republiky mírně rostl. Počet cizinců ze třetích zemí, kteří jsou cílovou skupinou politiky integrace cizinců, od roku 2011 nadále meziročně klesá. Nicméně v posledních měsících se jedná pouze o mírný pokles (za prvních 9 měsíců letošního roku pouze o 0,7 %).

Cílová skupina politiky integrace cizinců čítala na konci třetího čtvrtletí 2014 dohromady 265 872 legálně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (tj. 59,3 % z celkového počtu 448 727 cizinců, kteří měli k 30. září 2014 zaevidovaný pobyt na území České republiky).

Klesající počty občanů třetích zemí jsou důsledkem nadále omezené možnosti pracovního uplatnění na českém trhu práce. Klesá však pouze počet osob pobývajících v České republice přechodně. Naopak počet cizinců s trvalým pobytem nadále roste, od roku 2012 dokonce značně dynamicky – na konci třetího čtvrtletí roku 2014 již více než dvě třetiny občanů třetích zemí (tj. 67,2 %; 178 630 osob) získaly na území České republiky trvalý pobyt. Od počátku roku jich přibýlo více než 8 tisíc. Zatímco nárůst cizinců s trvalým pobytem lze považovat za stabilní trend, dokládající zájem cizinců o trvalé usídlení v České republice, pokles počtu cizinců s přechodným pobytem je dočasného charakteru a lze očekávat, že po úplném odeznění důsledků ekonomické krize bude počet cizinců opět narůstat.

Omezené možnosti uplatnění na trhu práce se projevují rovněž u účelů přechodného pobytu cizinců ze třetích zemí. Nejčastějším účelem pobytu spojeným s výkonem ekonomických aktivit je účel podnikání (jako osoba samostatně výdělečně činná nebo jako účastník právnické osoby mělo na konci třetího čtvrtletí 2014 povolen přechodný pobyt 30 % cizinců ze třetích zemí; za účelem zaměstnání pouze 19 %). V posledních letech roste podíl občanů třetích zemí, kteří v České republice pobývají za účelem sloučení rodiny (k 30. 9. 2014 to bylo 26 % cizinců s povoleným přechodným pobytem). Početně výrazněji zastoupení (16 %) jsou rovněž cizinci, jejichž pobyt v České republice je navázán na vzdělávací aktivity.

Cílovou skupinu politiky integrace cizinců dlouhodobě z téměř tří čtvrtin tvoří pouze občané tří zemí - Ukrajiny (104 272 osob s povoleným pobytem k 30. září 2014), Vietnamu (56 855) a Ruské federace (34 438). Ostatní státní příslušnosti následují s výrazným odstupem - USA 6 583), Čína (5 556), Mongolsko (5 397) a Moldavsko (5 306).

Mezi cizinci z třetích zemí mírně převažují muži (142 835 mužů, tj. 53,7 % k 30. 9. 2014). U osob, které k 30. 9. 2014 na území České republiky pobývaly trvale, je poměr v zastoupení mužů a žen 53,2 % ve prospěch mužů, u přechodného pobytu tento podíl dosáhl 54,8 %. Odlišnostem v zastoupení cizinců podle pohlaví, které jsou spojeny především

s pracovní podmíněností a dočasností pobytu, odpovídá i věková struktura cizinců. Zatímco u přechodného pobytu jednoznačně dominují ekonomicky aktivní osoby ve věku mezi 20 – 40 lety, věková struktura cizinců s trvalým pobytem je vyrovnanější, včetně poměrně výrazného zastoupení dětí. Celkově na konci třetího čtvrtletí 2014 v České republice pobývalo cca 43 500 dětí-cizinců ze třetích zemí ve věku do 18 let.

2. ZÁKLADNÍ PRINCIPY INTEGRAČNÍ POLITIKY

Integrace je komplexním dynamickým procesem, zasahujícím do mnoha oblastí. Je nezbytné, aby se na procesu integrace stejným dílem podíleli jak cizinci, tak majoritní společnost. Integrace cizinců¹ je klíčová pro zachování sociální soudržnosti a ekonomický rozvoj země. Je nezbytná pro zajištění oboustranně přínosného nekonfliktního soužití cizinců a majoritní společnosti. Integrační politika vychází ze zkušenosti, že předcházet problémům v soužití je vždy snadnější než čelit následkům nezvládnuté integrace. Integrační aktivity umožňují včas předcházet případným negativním tendencím ve vztahu mezi majoritní společností a cizinci.

V oblasti nově příchozích cizinců sice dochází ke stagnaci, avšak stoupá počet cizinců s trvalým pobytem. Ačkoli v soužití mezi majoritou a cizinci nedochází ke konfliktům, i nyní zaznamenáváme ve vzájemných vztazích mezi majoritní společností a cizinci jisté napětí, zejména v místech s významným počtem cizinců². Otázka integrace cizinců pobývajících na území České republiky tak stále nabývá na důležitosti.

Vláda České republiky se problematikou integrace cizinců průběžně zabývá; svým každoročním usnesením zpřesňuje a upravuje základní osy politiky státu v souvislosti s aktuálním vývojem v České republice i v zahraničí. Státní politika integrace cizinců je komplementární součástí politiky legální migrace.

Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců – Společné soužití (dále jen „Postup“) v roce 2015 reflektuje aktuální situaci a problémy identifikované v oblasti integrace cizinců³ a upřesňuje záměry politiky integrace cizinců definované v aktualizované Koncepci integrace cizinců – Společné soužití⁴. Navrhuje konkrétní opatření, kterými ministerstvo vnitra jako resort pověřený koordinací integrační politiky i příslušné resorty odpovědné za realizaci integrační politiky v průběhu roku 2015 podpoří integraci cizinců na území České republiky.

---

¹ Pojmem cizinci se rozumí jak muži-cizinci, tak ženy-cizinky.

² Specifická opatření k řešení této situace viz např. bod 5 c) Orientace cizince ve společnosti – informovanost cizinců – Adaptačně-integrační kurzy, 5 d) Vzájemné vztahy, bod 6 – Integrace na regionální a lokální úrovni, a řada dalších opatření.

³ Na základě systematického monitoringu a vyhodnocení situace a postavení cizinců v ČR i vzájemných vztahů mezi cizinci a majoritou na lokální, regionální i celostátní úrovni, dále podkladových materiálů příslušných ministerstev a dalších institucí a organizací, které participují na realizaci Koncepce integrace cizinců (jde především o indikátory bariér integrace na základě výzkumu VÚPSV, výzkumy MMR, závěrečné zprávy projektů NNO, obcí, škol ad., jednání MV s NNO, monitoringy Center na podporu integrace cizinců, zprávy z regionálních platforem, poznatky z diskusních setkání se zástupci NNO i z účasti pracovníků MV přímo na integračních akcích v terénu, podněty z jednání Výboru pro práva cizinců ad.), s přihlédnutím k poznatkům a zkušenostem zahraničních partnerů i příkladům dobré praxe členských zemí EU.

⁴ Usnesení vlády ze dne 9.2.2011 č. 99 k Aktualizované koncepci integrace cizinců - Společné soužití v roce 2011.

Postup zároveň předpokládá intenzivní spolupráci na realizaci integrační politiky zejména s nestátními neziskovými organizacemi, regionálními Centry na podporu integrace cizinců, samosprávami obcí a dalšími subjekty.

Principy politiky integrace cizinců jsou i nadále:

- efektivita integračních opatření i vynaložených finančních prostředků;
- jasné a uchopitelné výsledky všech integračních aktivit;
- dostupnost a adresnost integračních opatření;
- podpora rozvoje občanské společnosti a praktická spolupráce všech, kdo mohou přispět k úspěšnému průběhu integrace;
- podpora implementace integrační politiky na regionální a lokální úrovni.

3. CÍLE INTEGRAČNÍ POLITIKY

Úspěšnost politiky integrace cizinců přímo podmiňuje prospěšnost a efektivitu legální migrace. Migrační politika může být bezproblémová a oboustranně přínosná pouze tehdy, pokud na ni přímo navazují integrační opatření, která cizincům napomohou, aby se začlenili do společnosti a byli schopni důstojného a samostatného života.

Integrace cizinců je dlouhodobý proces, který přímo podmiňuje úspěch imigrace - nelze na ni rezignovat. Integrační politika proto musí posilovat vědomí vzájemné propojenosti migrace a integrace se sociálními, kulturními, ekonomickými a politickými aspekty života společnosti.

Cílem integrační politiky je docílit nekonfliktního a oboustranně přínosného společného soužití mezi cizinci i společností přijímající země, předcházet případným problémům v oblasti imigračních komunit, zejména pak vytváření uzavřených komunit cizinců, jejich společenské izolaci či sociálnímu vyloučení, podporovat nekonfliktní vztahy mezi cizinci a majoritní společností. Účelem integračních opatření je působit jako prevence vzniku ekonomicky, sociálně a kulturně rozdělené společnosti.

Integrace je oboustranným procesem, který musí být založen na vzájemném přínosu pro obě strany – cizince i majoritu. Jenom vzájemné porozumění a respekt při vědomí oboustranné prospěšnosti a potřebnosti integrace může předejít vzniku či eskalaci problémů ve vzájemných vztazích.

Ochota majoritní společnosti akceptovat cizince a účastnit se procesu integrace je důležitým prvkem integračního procesu. Je úkolem majority, aby podporovala aktivní účast cizinců na společenském dění, garantovala dodržování jejich práv, ochranu před diskriminací a dalšími negativními jevy.

Ze strany cizinců předpokládá integrace aktivitu a vůli zapojit se do společnosti, znalost práv a dodržování právních předpisů a znalost a respektování hodnot přijímající země i EU.

Mezi hlavní nástroje integrační politiky patří realizace projektů obcí na podporu integrace na lokální úrovni, spolupráce se sítí regionálních Center na podporu integrace cizinců, monitoring postavení cizinců a podpora zapojení občanské společnosti a dalších aktérů.

4. CÍLOVÁ SKUPINA INTEGRACE

Politika integrace cizinců je zacílena na občany třetích zemí⁵ pobývajících legálně na území České republiky. Ve výjimečných případech mohou být součástí cílové skupiny integračních opatření (jako doplňková cílová skupina) také občané zemí Evropské unie, pokud je to nezbytné pro řešení jejich osobní kritické situace. Cílovou skupinou integrace je i majoritní společnost.

Do cílové skupiny Koncepce integrace cizinců nepatří žadatelé o mezinárodní ochranu či osoby, jimž byla mezinárodní ochrana udělena⁶.

Specifická opatření budou zacílena i na informovanost cizinců v předmigračním období v zemi původu.

V rámci integrace cizinců bude věnována zvýšená pozornost integraci cizinců ve zranitelném postavení, zejména pak ženám-cizinkám, a to nejen ženám ekonomicky aktivním, ale i ženám v domácnosti, s důrazem na opatření umožňující jejich účast na integračních aktivitách⁷. Zvláštní pozornost bude věnována integraci druhé, případně třetí generaci imigrantů. Integrace se zaměří i na integraci dětí - cizinců, cizinecké mládeže a rodin cizinců.

5. PRIORITY INTEGRACE CIZINCŮ

Politika integrace cizinců směřuje k tomu, aby se cizinci - ve vzájemné interakci s majoritou - stali nedílnou součástí společnosti a podíleli se na jejím rozvoji; aby znali svá práva a byli schopni dostát svým povinnostem; měli dostatek informací, kde v případě potřeby naleznou pomoc a podporu; orientovali se v novém prostředí, zvyklostech a hodnotách společnosti a respektovali je; rozuměli a byli schopni komunikovat v češtině; byli samostatnými a soběstačnými po stránce sociální i ekonomické.

Prioritami integrace cizinců budou proto i nadále opatření zacílená do čtyř klíčových oblastí předpokladů úspěšné integrace cizinců, jimiž jsou znalost českého jazyka, ekonomická a sociální soběstačnost, socio-kulturní orientace ve společnosti a vztahy mezi komunitami.

a) Znalost českého jazyka cizinců

Dobrá znalost jazyka přijímající země je klíčová pro úspěšné začlenění do většinové společnosti. Jazyk je komunikačním prostředkem pro utváření vzájemných vztahů mezi cizinci a jejich okolím, zvyšuje možnosti participace na trhu práce a sociální i ekonomickou soběstačnost cizinců na základě principu rovných příležitostí; poskytuje možnosti pro získání vzdělání a kvalifikace, vytváří účinnou bariéru vůči diskriminaci, zvyšuje šanci cítit se součástí společnosti, ve které cizinec žije. Nedostatečné jazykové znalosti nejsou jen osobním handicapem daného cizince, ale mají celospolečenské dopady v podobě fragmentace společnosti případně i segregace celých komunit cizinců.

---

⁵ Tj. zemí mimo Evropskou unii, Evropský hospodářský prostor a Švýcarsko.

⁶ Integrace osob, kterým byla udělena mezinárodní ochrana, je zajišťována prostřednictvím Státního integračního programu.

⁷ Zejména v případě sloučení rodiny se často jedná o ekonomicky neaktivní cizince, např. matky s dětmi. Vzhledem k nedostatečné sociální síti v novém státě a vzhledem k nedostatku příležitostí si vybudovat vazby v rámci nové společnosti hrozí izolace, závislost na partnerovi, nedostatečné osvojení jazyka apod.

- děti - cizinci

Povinná školní docházka se vztahuje i na děti-cizince pobývající v České republice, ti jsou však v mnoha případech znevýhodněni neznalostí vyučovacího jazyka, která přímo a dlouhodobě ohrožuje rozvoj jejich vzdělávacího potenciálu. Znalost českého jazyka je podmínkou nejen úspěšného absolvování školní docházky cizinců ze třetích zemí, ale i získání dalšího vzdělání, zaměstnání a kariérního růstu.

Integrační opatření se proto musí zaměřit za zajištění rovných příležitostí ve vzdělávání dětí-cizinců resp. žáků MŠ, ZŠ a SŠ s odlišným mateřským jazykem i na zvyšování odbornosti pedagogů pro vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem.

Bezproblémové zvládnutí školní docházky žáků-cizinců je nezbytné podpořit nabídkou doučování, službami asistentů pedagoga, podporou komunikace školy s rodiči žáků a mimoškolními integračními aktivitami.

Návrhy opatření (MŠMT):

- prostřednictvím rozvojových programů MŠMT zajistit podporu výuky českého jazyka nad rámec běžné výuky ve školách pro žáky-cizince v předškolním a základním vzdělávání, v rámci dotačního programu také ve středním vzdělávání ve zřetel hodných důvodech – do 31. 12. 2015;
- vytvořit a realizovat systém odborné podpory pedagogických pracovníků při vzdělávání a začleňování žáků-cizinců navštěvujících školy (MŠ, ZŠ a SŠ) v ČR – do 31. 12. 2015;
- provozovat a aktualizovat webový portál www.cizinci.nidv.cz, pro podporu pedagogů pro práci s žáky- cizinci na stránkách NIDV, který bude poskytovat informace ze všech oblastí vzdělávání žáků-cizinců, včetně základních informací pro rodiče-cizince (v jazykových mutacích) a metodických materiálů pro další vzdělávání pedagogických pracovníků – do 30. 12. 2015;
- provozovat 13 krajských kontaktních center podpory zajišťujících komplexní informační, metodickou a vzdělávací pomoc učitelům a školám – do 31. 12. 2015;
- analyzovat a vyhodnotit činnost krajských kontaktních center podpory – do 30.6.2015
- vyhodnotit „Analýzu praxe základních škol, pokud jde o naplňování práva žáků-cizinců z třetích zemí na bezplatnou přípravu k jejich začlenění do základního vzdělávání, zahrnující výuku českého jazyka přizpůsobenou potřebám těchto žáků“, zpracovanou v roce 2014 – do 30. 6. 2015;
- na základě vyhodnocení obou výše uvedených analýz - Analýzy praxe základních škol a Analýzy činnosti kontaktních center - navrhnout opatření pro zlepšení praxe v základních školách – do 30.9.2015
- vyhodnotit „Analýzu výuky na vybraných mateřských, základních a středních školách se zaměřením na projevy intolerance a diskriminace k cizincům, jejich kulturnímu zázemí a odlišnému náboženskému vyznání“, zpracovanou v roce 2014, a na základě toho navrhnout opatření k řešení zjištěné situace a opatření pro další vzdělávání pedagogických pracovníků – do 30. 6. 2015;

- zajistit prostřednictvím dotací vytvoření e-learningového prostředí pro výuku češtiny jako druhého jazyka pro žáky-cizince navštěvující mateřské, základní a střední školy – do 31. 12. 2015
- podpořit zvyšování interkulturních kompetencí pedagogických pracovníků (v rámci DVPP) mimo jiné i prostřednictvím e-learningových výukových programů – do 31. 12. 2015;
- iniciovat ve spolupráci s Českou školní inspekcí šetření ke zmapování počtu žáků-cizinců bez znalosti vyučovacího (českého) jazyka – do 15. 6. 2015;
- zařadit téma vzdělávání žáků-cizinců jako pravidelnou součást agendy setkávání zástupců MŠMT s vedoucími krajských odborů školství – průběžně;
- zajistit proškolení a doškolení krajských koordinátorů a odborných pracovníků podpory – do 15. 2. 2015;
- vytvořit ucelenou nabídku vzdělávacích programů v rámci DVPP zaměřených na podporu učitelů a škol integrujících žáky-cizince, zaměřenou zejména na zvyšování socio-kulturních kompetencí pedagogů a na přípravu vzdělávacího plánu vyrovnávacího kurzu českého jazyka pro žáky-cizince – do 30. 3. 2015;
- zajistit spolupráci a síťování všech aktérů podílejících se na řešení problematiky vzdělávání žáků-cizinců i jejich rodin, i na jejich integraci:
  - o realizovat centrální kulatý stůl s cílem zveřejnit výsledky analýz, zmapovat potřeby školského terénu a vytvořit návrh strategické spolupráce k podpoře vzdělávání žáků- cizinců, a to za účasti klíčových partnerů – leden 2015;
  - o realizovat informační semináře pro pedagogy a řídicí pracovníky škol k problematice vzdělávání žáků-cizinců a sdílení příkladů dobré praxe – únor - listopad 2015;

- dospělí cizinci

Prostřednictvím jazyka majority probíhá proces interakce s většinovou společností i s dalšími skupinami cizinců. Neznalost jazyka představuje jednoznačně největší integrační bariéru. Získání znalosti češtiny je tedy hlavním předpokladem úspěšné integrace a kromě jiného také účinnou bariérou vůči diskriminaci.

Cílem integrační politiky je podporovat motivaci cizinců k získání znalosti češtiny, zajistit co nejširší dostupnost kurzů češtiny pro dospělé cizince a pořádat kurzy pro různé stupně pokročilosti včetně kurzů profesního jazyka. Nabídku jazykových kurzů je nutno doplnit i alternativními možnostmi výuky či samostudia češtiny.

Zájem cizinců o znalost českého jazyka je m.j. motivován povinností prokazování znalosti češtiny na úrovni A1 jako jedné z podmínek pro získání povolení k trvalému pobytu a dále prokazování znalosti českého jazyka na úrovni B1 jako jedné z podmínek pro udělení státního občanství České republiky.

Kurzy češtiny budou poskytovány v rámci regionálních Center na podporu integrace cizinců, v rámci projektů obcí, nevládních neziskových organizací a dalších subjektů.

Návrhy opatření – v termínu do 31. 12.2015:

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat poskytování kurzů češtiny pro dospělé cizince pro různé stupně pokročilosti, a to i nad úroveň A1 požadovanou pro trvalý pobyt (MV);
- aktivně podporovat projekty alternativních možností výuky, zejména pak webové stránky k samostudiu českého jazyka, e-learningové kurzy českého jazyka, audioučebnice pro samouky atd. (MV, MŠMT);
- v rámci Systému výuky českého jazyka a zkoušek pro cizince jako jedné z podmínek pro udělení trvalého pobytu a udělení státního občanství průběžně pokračovat v informační kampani k povinnosti složit zkoušku z češtiny pro účely trvalého pobytu a státního občanství, včetně aktualizace webových stránek www.cestina-pro-cizince.cz (MV, MŠMT);
- průběžně zajišťovat mezi cizinci propagaci formátu zkoušky pro účely trvalého pobytu a zkoušky pro účely udělení státního občanství, včetně pořádání školení k formátu této zkoušky pro učitele kurzů českého jazyka pro cizince (MŠMT).

b) Ekonomická a sociální soběstačnost

Důležitou oblastí ovlivňující proces integrace je oblast pracovního života cizinců, která kromě ekonomického profitu umožňuje také sociální interakci jak s příslušníky majority respektive s jinými cizinci.

Jedním z předpokladů ekonomické i sociální soběstačnosti cizinců je obeznámenost cizinců s podmínkami legálního zaměstnávání a podnikání v České republice. Je důležité, aby v ekonomické oblasti cizinci nebyli odkázáni na pomoc státu, ale byli schopni sami, případně s pomocí rodinných příslušníků, zabezpečovat své životní potřeby vlastními příjmy plynoucími ze zaměstnání či podnikání. Integrační opatření by proto měla podporovat přístup cizinců na trh práce a jejich schopnost na trhu práce setrvat a měla by rovněž chránit cizince před diskriminací a zneužíváním.

Je nezbytné důsledně monitorovat vývoj situace a postavení cizinců a na zjištěné problémy bezprostředně reagovat, odstraňovat nejen bariéry integrace, ale i bariéry přístupu k integračním službám.

Návrhy opatření:

- Provozovat a ve spolupráci s MV ČR průběžně aktualizovat obsah webové stránky www.cizinci.cz (MPSV, MV)
- Zvyšovat informovanost zaměstnavatelů o podmínkách zaměstnávání cizinců různých druhů pobytu a zvyšovat informovanost cizinců o procedurách legálního zaměstnávání (MPSV) – průběžně
- Podporovat poskytování aktuálních informací krajskými pobočkami Úřadu práce ČR prostřednictvím nejrozličnějších informačních kanálů, v co nejširším spektru jazykových verzí (MPSV, GŘ ÚP) – průběžně

- Provozovat a pravidelně aktualizovat informace týkající se zaměstnávání cizinců na Integrovaném portálu Ministerstva práce a sociálních věcí v sekci zahraniční zaměstnanost http://portal.mpsv.cz/sz/zahr_zam (MPSV)
- Provozovat a pravidelně aktualizovat informace týkající se zaměstnávání cizinců na Portálu veřejné správy ČR <http://portal.gov.cz> (MPSV)
- Pravidelně aktualizovat Informační materiál pro zahraniční fyzické osoby podnikající podle živnostenského zákona na území České republiky, který usnadňuje integraci cizinců při vstupu do živnostenského podnikání (MPO)
- Z dotací ze státního rozpočtu na sociální služby podporovat sociální služby, jejichž cílovou skupinou jsou také cizinci, zaměřené na odborné sociální a terénní poradenství, sociální rehabilitaci, terénní sociální práci (streetwork), vzdělávání sociálních pracovníků a dalších subjektů, aktivizační služby a azylové domy (MPSV) – do 30. 9. 2015
- Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podpořit projekty zaměřené na aktivní vyhledávání a oslovování cizinců prostřednictvím terénní sociální práce (streetwork) (MV, MPSV) – do 30.9. 2015
- Z dotací ze státního rozpočtu a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat projekty, jejichž cílovou skupinou jsou také cizinci, zaměřené na odborné sociální a pracovní poradenství, terénní sociální práci (streetwork), vzdělávání sociálních pracovníků a dalších subjektů, podporu vstupu na trh práce (MV, MPSV) – do 30. 9. 2015
- Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU průběžně monitorovat vývoj situace a postavení cizinců v jednotlivých regionech a lokalitách s cílem efektivně řešit vznikající problémy a na zjištěné problémy bezprostředně reagovat (MV, MPSV) – do 30. 9. 2015.

c) Orientace cizince ve společnosti – informovanost cizinců

Podpora plné informovanosti cizinců ve všech fázích jejich pobytu je jednou z priorit integrace. Pro včasné zapojení do společnosti je nezbytné pomoci cizincům orientovat se v novém prostředí, seznámit je s jejich možnostmi, právy i povinnostmi v rámci jejich setrvání v ČR, s místními poměry a zvyklostmi. Je důležité, aby informace byly cizincům poskytnuty co nejdříve po jejich příchodu do České republiky, a to v jazyce jim srozumitelném.

Významným nástrojem integrace je poskytování asistence při vyřizování základních náležitostí pobytu v ČR; cílem je usnadnit cizincům proces vyřizování náležitostí, napomoci jim k samostatnosti, k omezení míry jejich manipulovatelnosti a zranitelnosti a k předcházení jejich závislosti na zprostředkovatelích.

K zajištění efektivity při naplňování tohoto cíle se zároveň zvyšuje důraz na kvalitu služeb a kvalifikaci osob, které je poskytují, zejména asistentů, ale také tlumočnicků, lektorů ad. Významnou roli v zajištění informovanosti cizinců mají kromě jednotlivých resortů i Centra na podporu integrace cizinců, nestátní neziskové organizace a další subjekty.

Orientace cizince v hostitelské společnosti je rozdělena do několika fází:

- Předodjezdové informace: základní informace o podmínkách pobytu cizinců v České republice s upozorněním na případná rizika spojená s nedodržováním zákonů, poskytované

potenciálním imigrantům již v zemi původu, včetně kontaktů na úřady a organizace podporující integraci cizinců.

- Adaptačně-integrační kurzy pro nově příchozí cizince (cca do 6 měsíců po příjezdu): praktické informace nezbytné pro orientaci ve společnosti, seznámení se s právy a povinnostmi, s hodnotami společnosti v ČR. Kurzy budou jednodenní, v češtině a zároveň tlumočeny do jazyka srozumitelného cizincům (minimálně v 5 jazycích).

- Kurzy pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem: seznámení s hodnotami společnosti v České republice resp. v Evropské unii (zásady demokracie, rovnosti žen a mužů, důstojnosti lidské bytosti, ochrany lidských práv atd.), dalšími tématy bude m.j. historie a politické uspořádání státu, právní řád, kulturní odlišnosti, systém institucí a úřadů, řešení aktuálních problémů a potřeb cizinců. Kurzy budou v češtině, případně i v rámci prohlubující výuky českého jazyka; zároveň budou poskytnuty i odkazy na zdroje příslušných informací.

Návrhy opatření:

Pro předmigrační přípravu cizinců:

- poskytovat cizincům v předmigračním období v zemi původu poradenství a informace v rozsahu své působnosti a v ostatních případech zprostředkovat kontakt na příslušné orgány a instituce (MZV ve spolupráci s MV) - průběžně;
- zajistit aktualizaci, překlad, tisk, kompletaci a distribuci informačních materiálů pro předmigrační přípravu cizinců (film a informační brožura „Příští zastávka – ČR“) a jejich propagaci (MV, distribuce ve spolupráci s MZV) - do 31. 12. 2015, distribuce dále průběžně dle potřeb jednotlivých ZÚ.
- zajistit, aby informační materiály pro předmigrační přípravu cizinců v příslušné jazykové verzi byly cizincům předávány prostřednictvím zastupitelských úřadů ČR a zároveň aby byly zveřejněny na webových stránkách zastupitelských úřadů ČR (MZV ve spolupráci s MV) - průběžně.

Pro nově příchozí cizince (v termínu do 31. 12. 2015)

Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podpořit

- pilotní ověření metodiky adaptačně-integračních kurzů, a to prostřednictvím kurzů pro nově příchozí cizince na základě jejich dobrovolné účasti, a zajistit propagaci těchto kurzů (MV);
- projekty na pilotní ověření systému odborné přípravy a vzdělávání lektorů a tlumočnicků adaptačně-integračních kurzů (MV);
- projekty na provoz a překlady do dalších jazyků webové stránky pro adaptačně-integrační kurzy jako nástroje přihlašování cizinců na tyto kurzy a vedení databáze lektorů a tlumočnicků (MV);
- zajistit aktualizaci, překlad, tisk, kompletaci a distribuci informační publikace i filmu „Vítejte v ČR“ (MV).

Pro asistenci cizincům při vyřizování pobytových záležitostí (v termínu do 31. 12. 2015)

Prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů Evropské unie

- zajistit aktualizaci instruktážního filmu „Jak na to“ i doprovodného letáku, který objasňuje procedury a postupy při vyřizování pobytových záležitostí (MV);

- prezentovat instruktážní film Jak na to a distribuovat doprovodný leták na pracovištích OAMP i na webu MV, nejméně v 5 jazykových verzích (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat asistenci cizincům při vyřizování pobytových náležitostí na pracovištích OAMP (MV);
- podpořit zvyšování odborných znalostí asistentů i tlumočnicků při vyřizování pobytových náležitostí s cílem zajistit kvalitu poskytovaných asistenčních a tlumočnických služeb (MV);
- aktualizovat imigrační portál MV www.imigracniportal.cz a zajišťovat telefonické i e-mailové poradenství k záležitostem pobytu cizinců (MV) – průběžně.

Pro cizince s dlouhodobým či trvalým pobytem (v termínu do 31. 12. 2015):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podpořit projekty na kurzy socio-kulturní orientace (MV);
- průběžně zveřejňovat na webu www.cizinci.cz a www.mvcr.cz/cizinci nabídku informačních materiálů pro socio-kulturní orientaci ve společnosti (MPSV, MV).

U cizinců žádajících o udělení státního občanství ČR:

- posílit orientaci cizince ve společnosti prostřednictvím přípravy na zkoušku z českých reálií⁸ (MV) – průběžně.

d) Vzájemné vztahy cizinců a majoritní společnosti

Politika integrace cizinců směřuje k podpoře harmonického bezkonfliktního soužití mezi cizinci a většinovou společností s cílem zachovat sociální soudržnost v zemi, zabránit izolaci či sociálnímu vyloučení cizinců a z toho plynoucích konfliktů.

Komunikace mezi cizinci a majoritním prostředím, udržování kontaktů s ostatními členy společnosti, vytváření sociálních sítí a rozvíjení mezikulturního dialogu je nezbytné pro toleranci, eliminaci xenofobie a rasismu a dalších negativních jevů.

Aktivní zapojení cizince do společnosti je žádoucí a potřebné, ať již se cizinec hodlá po čase vrátit do země původu nebo se trvale usídlit na území České republiky. S cílem předcházet prevenci vzniku napětí mezi cizinci a majoritou, zejména na místní úrovni, je potřeba podporovat otevřenost společnosti, vzájemnou komunikaci a aktivity propojující cizince i majoritu, širší zapojení cizinců do občanské společnosti. Je nezbytné motivovat cizince k účasti na aktivitách k jejich integraci, umožnit cizincům, aby se aktivně a iniciativně podíleli na navrhování a realizaci integračních aktivit, a zapojovat nové subjekty do vzájemných kontaktů mezi cizinci a majoritou.

Neméně důležité je zvyšovat povědomí majoritní společnosti o reálné situaci problémech cizinců žijících v ČR.

Návrhy opatření (do 31. 12. 2015):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat rozvoj lokálního komunitního soužití prostřednictvím společných aktivit místních obyvatel- -

⁸ Tuto zkoušku do právního řádu České republiky zakotvuje nový zákon o státním občanství České republiky č.186/2013 Sb., který nabyl účinnosti dne 1.1.2014. Podrobné informace: <http://obcanstvi.cestina-pro-cizince.cz/>

cizinců i majority, zapojování cizinců do aktivit majority i účast majority na akcích pořádaných cizinci (MV, MK, MŠMT);

- prostřednictvím dotačních řízení podporovat integrační aktivity založené na vlastní iniciativě cizinců (MK, MV, MPSV, MŠMT);
- zajišťovat rozvoj webového portálu www.mezikulturnidialog.cz jako otevřené platformy pro aktivity v oblasti kultury, pro zvyšování informovanosti a výměny příkladů dobré praxe, zaměřené na téma mezikulturního dialogu (MK);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU se zaměřit zejména na výzkum vztahů mezi cizinci a majoritou a situace a postavení cizinců v ČR (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU průběžně podporovat realistickou a vyváženou mediální prezentaci postavení cizinců v ČR (MV);
- podporovat zapojení subjektů občanské společnosti včetně organizací cizinců do komunikace mezi majoritou a cizinci a do mezikulturního dialogu (MK, MV, MŠMT)
- využívat služeb interkulturních asistentů a komunitních tlumočnicků z řad cizinců k usnadnění a zkvalitnění komunikace mezi cizinci a institucemi (MK, MPSV, MV, MPO, MŠMT).

6. Integrace na lokální a regionální úrovni

Integrace je komplexním dlouhodobým procesem, ke kterému dochází na úrovni jednotlivce, rodiny, obce i státu. Proces integrace probíhá zejména na místní a krajské úrovni, v místech pobytu a pracovních aktivit cizince, na bázi kontaktů s většinovou společností. Četnost a kvalita vztahů mezi cizinci a obyvateli obce či kraje je klíčovým faktorem integrace. Ke zvýšení efektivity integračních opatření je tedy nezbytné podporovat integraci na lokální a regionální úrovni, v přímé spolupráci s místní správou. Aktivní role územní samosprávy je pro začlenění cizinců i bezkonfliktní soužití ve společnosti klíčovým předpokladem. Existuje řada způsobů, jak mohou obce a kraje, v závislosti na místních podmínkách, podporovat vztahy mezi cizinci a majoritou. Je věcí krajů a obcí, aby podporovaly participaci cizinců na veřejném životě, umožňovaly cizincům účast při formulování integračních opatření a politik, které se jich bezprostředně týkají⁹, podporovaly jejich zapojení do poradních výborů či platforem, a to zejména na lokální a regionální úrovni. Důležitá je podpora občanské společnosti na regionální a lokální úrovni.

V rámci krajů jsou významným nástrojem integrace cizinců regionální Centra na podporu integrace cizinců (dále jen „Centra“). Je důležité, aby kraje dokázaly využít synergie s činností těchto Center k podpoře začleňování cizinců a k zajištění nekonfliktního soužití obyvatel kraje.

Na lokální úrovni, se osvědčují komplexní integrační (dříve „emergentní“) projekty obcí realizované samosprávami, a to v přímé součinnosti s cizinci žijícími v obci. Tyto projekty, realizované zejména v obcích s významným počtem cizinců, mají charakter komplexní podpory integrace na místní úrovni a prevence potenciálního vzniku či mírnění

---

⁹ Např. zapojení cizinců do tvorby plánů komunitního rozvoje, účast cizinců na jednání platform krajů či měst, na formulování integračních opatření a politik v rámci přípravy projektů krajů a obcí atd.

napětí mezi cizinci a ostatními obyvateli obcí. Poskytují samosprávám obcí impuls i podporu k vytvoření vlastní integrační strategie.

Diskutována byla možnost zavedení aktivního a pasivního volebního práva cizinců ze třetích zemí s povolením k trvalému pobytu do zastupitelstev obcí a krajů¹⁰.

Vláda o této problematice jednala opakovaně, a to dne 3. září 2014 (přijala usnesení vlády č. 726) a dále dne 1.12.2014, kdy přijala usnesení č. 999 z 1.12.2014 k předložení Úmluvy o účasti cizinců na veřejném životě na místní úrovni Parlamentu České republiky k vyslovení souhlasu s její ratifikací. Vláda vyslovila souhlas s ratifikací této Úmluvy v rozsahu její kapitoly A, avšak s výhradou bodů B a C Úmluvy. **Požadavek na přiznání volebního práva cizincům ze třetích zemí tedy vláda na svých jednáních neakceptovala.**

Dne 26. listopadu 2014 přijala Rada vlády pro lidská práva podnět k účasti cizinců na veřejném a politickém životě, v němž vládě doporučila umožnit, aby členem politické strany mohli být i cizinci, kteří mají na území České republiky povolen trvalý pobyt, a vypustit z § 17 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, podmínku existence mezinárodní smlouvy a obdobně upravit i odpovídající ustanovení zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze. Materiál bude v roce 2015 předložen vládě.

Návrhy opatření (v průběhu roku 2015):

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat činnost a rozvoj Center na podporu integrace cizinců a provázanost činnosti těchto center s dalšími organizacemi včetně nestátních neziskových organizací, organizací cizinců a dalších institucí a organizací v regionu, vč. zapojení cizinců do činnosti platform Center (MV);
- spolupracovat se samosprávami měst a obcí resp. městských částí a prostřednictvím dotačních řízení podpořit projekty obcí na integraci cizinců na lokální úrovni (MV);
- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU podporovat činnost a rozvoj občanské společnosti na regionální a lokální úrovni, včetně podpory integračních aktivit a rozvoje organizací cizinců (MV),
- vypracovat a vládě do 31. 12. 2015 předložit návrh změny zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, aby členem politické strany mohli být i občané Evropské unie, kteří mají na území České republiky povolen trvalý pobyt (MV);
- vládě do 31. 12. 2015 předložit změnu zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze s cílem vypustit podmínku existence mezinárodní smlouvy pro výkon práv občanů obce, kraje či hl. m. Prahy, ze strany občanů Evropské unie přihlášených k trvalému pobytu na jejich území (MV),

---

¹⁰ Jednalo se o návrhy na změnu zákona o volbách do zastupitelstev obcí, zákona o volbách do zastupitelstev krajů a zákona o politických stranách a politických hnutích, které by umožnily výkon volebního práva cizinců s povoleným trvalým pobytem na území ČR za stejných podmínek, jaké jinak platí pro občany ČR.

Další opatření k podpoře integrace cizinců

V souladu s výše popsanými cíli a prioritami bude kladen důraz i na realizaci dalších opatření, která mají přispět k efektivní a komplexní integrační politice České republiky. Jedná se zejména o opatření zaměřená na:

a) zvyšování informovanosti:

- prostřednictvím dotačních řízení a/nebo výzev v rámci fondů EU průběžně podporovat zvyšování informovanosti cizinců i dalších aktérů v procesu integrace, včetně většinové společnosti (MV);
- průběžně zajišťovat aktualizaci informačních materiálů a přístup k informacím pro cizince v rámci státní správy a samosprávy, včetně překladů těchto materiálů do jazyků cizincům srozumitelných¹¹ (MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ);
- informace pro cizince publikovat tiskem a/nebo je zveřejňovat na internetových stránkách resortů zřetelně s odkazem na úvodní stránce tak, aby byly snadno vyhledatelné (MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ)
- neodkladně zveřejňovat informace týkající se cizinců, které vyplynou z legislativních změn (MK, MMR, MPO, MPSV, MŠMT, MV, MZ).

b) prohlubování odborných kompetencí:

- zajišťovat vzdělávací semináře pro pracovníky regionálních Center na podporu integrace cizinců, partnerské organizace Center a pro pracovníky nevládních neziskových organizací poskytujících cizincům asistenci a sociálně-právní poradenství (MV) - průběžně;
- zajistit do 31. 12. 2015 zvyšování informovanosti a interkulturních a sociokulturních kompetencí pracovníků jednotlivých resortů a dalších subjektů řešících záležitosti cizinců, včetně jejich přípravy na působení v přímém kontaktu s cizinci a v komunitách cizinců. Tento úkol se týká všech resortů zapojených do realizace Koncepce integrace cizinců, zejména pak těchto oblastí:
  - oblast zdravotnictví: zařazení základů interkulturních vztahů - se zřetelem na sociokulturní specifika cizinců jako přípravy na působení v přímém kontaktu s cizinci - do odborné přípravy zdravotnického personálu dle zákona (MZ);
  - oblast školství: vzdělávání pedagogických pracovníků pro výuku dětí-cizinců s odlišným mateřským jazykem i práci s nimi (MŠMT);
  - oblast sociální práce a služeb: systematické vzdělávání zaměstnanců pracujících s cizinci, a to i pro přímý kontakt s cizinci (MPSV, GŘ ÚP);
  - oblast zaměstnanosti: zvyšování informovanosti a interkulturních i sociokulturních kompetencí příslušných pracovníků (MPSV, GŘ ÚP); oblast živnostenského podnikání cizinců (MPO);
  - oblast pobytu cizinců (MV, PČR¹²).

¹¹ Vzhledem k tomu, že někteří cizinci nemají přístup k internetu, je nutno informace poskytovat nejen prostřednictvím webových stránek, ale i tištěných informací.

¹² Doporučuje se využít již zavedeného institutu Styčných důstojníků pro menšiny, kteří jsou v problematice menšin (zahrnující také problematiku integrace cizinců) pravidelně školeni a vzděláváni.

c) přístup cizinců ke zdravotní péči:

Oblast zdravotního pojištění cizinců, zejména těch, kteří nespádají do veřejného zdravotního pojištění a jsou odkázáni na komerční zdravotní pojištění, je záležitostí dlouhodobě diskutovanou. Zdravotním pojištěním cizinců se vláda České republiky zabývala na svých jednáních a přijala usnesení č. 930 12.11.2014 k Souhrnné zprávě o plnění Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů v roce 2013 - Aktualizovaná opatření Priorit a postupů vlády při prosazování rovnosti žen a mužů, a dále usnesení vlády č. 992 ze dne 1.12.2014 k Analýze zdravotního pojištění cizinců při jejich pobytu na území České republiky. Ve světle přijatých usnesení vlády bude debata o zdravotním pojištění cizinců pokračovat v roce 2015.

Návrhy opatření:

- vypracovat a vládě předložit návrh nové právní úpravy zdravotního pojištění cizinců ve smyslu přijatých usnesení vlády (MV, MF, MZ) – do 30.9. 2015
- zajistit zpracování, tisk a distribuci vícejazyčných karet pro komunikaci zdravotnického personálu s pacienty-cizinci a propagaci těchto karet s cílem zpřístupnit je odborné veřejnosti po celé ČR (MZ) – do 30.11.2015.

8. Statistika

- Zpracovat aktualizovanou publikaci Cizinci v České republice, která bude obsahovat statistická data týkající se jednotlivých oblastí života cizinců na území České republiky (Český statistický úřad) – do 31. března 2015;
- zajistit a průběžně publikovat relevantní statistické údaje týkající se cizinců na území České republiky (Český statistický úřad, MV, MPSV, MŠMT, MPO, MMR, MZ).

9. Koordinace

Koordinací realizace Koncepce integrace cizinců je pověřeno Ministerstvo vnitra ČR, do realizace Koncepce integrace cizinců je však zapojena řada resortů (financí, kultury, práce a sociálních věcí, školství, mládeže a tělovýchovy, pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu, zahraničních věcí, zdravotnictví). Každé z ministerstev je odpovědné za realizaci politiky integrace v rozsahu své gesce; je proto nezbytné zajistit také vnitroresortní komunikaci a koordinaci. Ministr příslušného resortu jmenuje osobu rezortního koordinátora integrace cizinců s potřebnými rozhodovacími pravomocemi na úrovni ředitele odboru.

Ministerstvo vnitra usiluje o koordinaci a provázanost činnosti všech subjektů zapojených do realizace politiky integrace cizinců a o jejich vzájemnou informovanost.

Návrhy opatření:

- neodkladně informovat Ministerstvo vnitra ČR jako koordinátora integrační politiky:
  - o jmenování resortního koordinátora integrace v případě personální změny na této pozici (MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV);
  - o vyhlášení dotačních výběrových řízení na projekty vztahující se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT);

- o vydání nebo aktualizaci informačních materiálů vztahujících se k integraci cizinců (MK, MPSV, MŠMT, MMR, MPO, MZ, MZV)
- svolat meziresortní poradou v rámci grémia zástupců resortů zapojených do realizace Koncepce integrace cizinců na úrovni ředitelů nejméně jedenkrát ročně, v případě potřeby vést bilaterální jednání (MV ve spolupráci s resorty);
- se zástupci nestátních neziskových organizací pořádat informativně diskusní setkání k podpoře vzájemné informovanosti, a to zejména v návaznosti na legislativní změny, v případě potřeby také bilaterální jednání (MV).

10. Financování integrace cizinců

Pro rok 2015 byla ze státního rozpočtu České republiky na podporu integrace cizinců stanovena částka **25 000 tis. Kč**, což představuje stejnou částku jako v roce 2014. Kromě toho jednotlivé resorty vyčleňují ze svého rozpočtu další finanční zdroje na podporu integrace cizinců v rámci gesce příslušného resortu.

Rozdělení finančních prostředků na jednotlivé resorty v roce 2015:

a) Ministerstvo vnitra	20 555 tis. Kč
b) Ministerstvo kultury	230 tis. Kč
c) Ministerstvo práce a sociálních věcí	300 tis. Kč
d) Ministerstvo pro místní rozvoj	nenárokují žádné prostředky
e) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	3 665 tis. Kč
f) Český statistický úřad	250 tis. Kč
g) Ministerstvo zahraničních věcí	nenárokují žádné prostředky
h) Ministerstvo zdravotnictví	nenárokují žádné prostředky ¹³
i) Ministerstvo průmyslu a obchodu	nenárokují žádné prostředky.

Vyčíslené dopady do regulace zaměstnanosti v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol:

- Český statistický úřad využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku ve výši 55 tis. Kč;
  - Ministerstvo kultury využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku ve výši 156 tis. Kč;
  - Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy využije v oblasti prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) částku ve výši 595 tis. Kč;
- Ostatní zúčastněné kapitoly státního rozpočtu České republiky prostředky v oblasti platů a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) v roce 2015 nevyužijí.

¹³ Vzhledem k tomu, že úkol zpracovat a distribuovat karty pro komunikaci zdravotnického personálu s pacienty-cizinci, uložený na r. 2013, se MZ nepodařilo v daném roce realizovat, nelze na tentýž úkol opětovně alokovat finanční prostředky ze státního rozpočtu. Předpokládá se, že úkol bude splněn z vlastních prostředků Ministerstva zdravotnictví v roce 2015.

V roce 2015 musí být při využívání prostředků státního rozpočtu kladen důraz zejména na:

- efektivní využívání prostředků na integraci cizinců,
- zamezení dvojímu financování obdobných projektů;
- zaměření na větší propojení finančních prostředků z fondů EU a ze státního rozpočtu;
- urychlení a zajištění transparentnosti administrativního procesu při udělování dotací;
- kontrolu.